

Rūta Šileikytė Zukienė, VDU, VU

Belaikės amžinybės samprata Boetijaus filosofijoje

Platono *Timajuje* nustatytas „nuo skaičiaus prie skaičiaus“ bėgančio laiko (37C–38B) ir nejudrios, rymančios savyje ir sau tapačios amžinybės santykis Viduramžių skaitytojus pasiekė visų pirma per Augustino ir Chalkidijaus veikalus, tačiau plačiausiai ši skirtis buvo aptarta ir išplėta Boetijaus (480–524 m.) darbuose, gilinantis į dieviškojo paprastumo klausimus (trakt. *De hebdomadibus*), pabrėžiant skirtumą tarp laikiškosios ir amžinosios dabarties (trakt. *Quomodo trinitas unus deus*) ir, pagaliau, atskiriant belaikę amžinybę nuo laiko ir amžinosios trukmės (*perpetuitas*) bei apibrėžiant ją kaip vienu metu aprėpiamą „beribio gyvenimo pilnatvę“ (*Consolatio philosophiae* V, pr.6). Toliau *Filosofijos paguodoje* ši belaikės amžinybės sąvoka panaudojama spręsti žmogaus laisvės problemą dieviško išankstinio žinojimo akivaizdoje, taip išlaikant ir į Vakarų krikščioniškąjį pasaulį perduodant neoplatoninės tradicijos apie belaikį dievišką žinojimą paveldą. Pranešimo metu bus apžvelgtos belaikės amžinybės sąvokos ištakos ir jų interpretacija Boetijaus filosofijoje bei trumpai paliesta tolesnė šios temos plėtotė ankstyvųjų Viduramžių tekstuose.